

багатогранне й багатоаспектне поняття, зміст якого змінюється у відповідності із процесами, що відбуваються в суспільстві й освіті. На мою думку тільки майстер в/н може навчити учнів, показуючи на практиці техніку роботи, звертаючи увагу на помилки, які зараз же будуть виправлені під чітким керівництвом професіонала. Своєю майстерністю, власним прикладом майстри-професіонали прищеплюють любов до обраної професії майбутнім фахівцям.

Безумовно, розвиток професійної освіти значною мірою залежить від реальних пріоритетів у державній політиці, від інвестування в нього з різних джерел. Підкреслюю, що винятково важливу роль тут відіграє сама людина, її позитивна мотивація, воля, наполегливість, послідовність у досягненні мети, спрямованої на навчання та вдосконалення упродовж життя.

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙСТРІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Світлана Масліч,

*доцент кафедри методики професійної
освіти та соціально-гуманітарних
дисциплін Білоцерківського інституту
неперервної професійної освіти, к.п.н.*

Цифровізація освіти відіграє важливу роль в сучасному суспільстві. Її значення особливим чином підвищується у період карантинних обмежень, коли освітні заклади періодично переходять на навчання за дистанційною та змішаною формами. За таких умов, реалізація освітнього процесу буде ефективною, якщо усі його учасники володітимуть навичками роботи з цифровими ресурсами. Власне, цифрова грамотність, цифрова культура, цифрова компетентність стають трендами ХХІ століття.

Як відомо, освітній процес закладів професійної (професійно-технічної) освіти (ЗП(ПТ)О) включає загальноосвітню та професійну підготовку. Остання ділиться на професійно-теоретичну та професійно-практичну. Організацією та здійсненням професійно-практичної підготовки у ЗП(ПТ)О займаються майстри виробничого навчання.

Цифрова компетентність майстра виробничого навчання є однією з складових його професійної компетентності. Необхідність у формуванні та розвитку цифрової компетентності, з одного боку, обумовлена цифровізацією освітнього процесу, з іншого – всебічним використанням цифрових технологій на виробництві, у сфері обслуговування, власне, в усіх галузях господарства, за якими відбувається професійна підготовка у ЗП(ПТ)О. Принагідно зазначимо, що цифрова компетентність входить до переліку ключових компетентностей для навчання протягом життя, визначених Рамковою програмою Європейського Союзу, й відповідно до даного

документу визначається як «впевнене, критичне і відповідальне використання та взаємодія з цифровими технологіями для навчання, професійної діяльності (роботи) та участі у житті суспільства» [1].

Необхідність формування та розвитку цифрової компетентності майстра виробничого навчання визначено низкою нормативно-правових документів. Зокрема у професійному стандарті «Майстер виробничого навчання» прописані професійні компетентності, безпосередньо пов'язані з цифровізацією освітнього процесу (табл. 1).

Таблиця 1

Професійні компетентності майстра виробничого навчання, пов'язані з цифровізацією освітнього процесу

Трудова функція	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)
Здійснення освітнього процесу	Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі
Здійснення методичної роботи	Здатність використовувати цифрові технології для розв'язання методичних завдань

Джерело: складено автором на основі [2].

Наступним документом, який заслуговує на нашу увагу, є Рамка цифрової компетентності для освітян (DigCompEdu), розроблена Європейським об'єднаним дослідницьким центром, відповідно до якої, цифрова компетентність педагога визначається за 6 областями у 22 областях. З огляду на даний документ, цифрова компетентність майстра виробничого навчання визначається за такими областями: професійна залученість, цифрові ресурси, навчання та викладання, оцінювання, розширення можливостей учнів, сприяння цифровій компетентності учнів [3].

Як відомо, проведенню уроків виробничого навчання, власне, як і теоретичного, передують ретельна підготовка. Передусім майстер виробничого навчання повинен опрацювати велику кількість джерел щодо теми навчального заняття. Безумовно, на сьогоднішній день основним джерелом інформації є Інтернет. Велика кількість підручників та іншої навчальної літератури розміщується в Інтернеті. Це означає, що підготовка майстра виробничого навчання до уроку передусім потребує вміння працювати з інформацією, критично осмислювати контент мережі Інтернет, використовувати електронні матеріали в освітньому процесі. Для проведення вступного інструктажу майстер виробничого навчання повинен уміти створювати презентаційні матеріали, відеоматеріали, інструкційні й технологічні карти, тести, а отже, повинен уміти працювати в прикладних програмах. Якщо зважати на нинішні умови, коли велика частина уроків проводиться за дистанційною та змішаною формами, актуальним для майстрів виробничого навчання є вміння працювати з програмами відеоконференцій (Zoom, Google Meet, Microsoft Teams), які дають можливість проводити уроки у синхронному режимі.

Формування та розвиток цифрової компетентності майстрів

виробничого навчання є дієвим за умови будь-якого виду освіти: формальної, неформальної та інформальної. Саме тому наразі суб'єкти підвищення кваліфікації включають в освітні програми теми, пов'язані з цифровізацією освітнього процесу та розвитком цифрової компетентності педагогічних працівників.

Список використаних джерел:

1. ANNEX to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning [Electronic resource]. – Available at: <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/annex-recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf>.

2. Про затвердження професійного стандарту «Майстер виробничого навчання» : наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 20.06.2020 р. № 1181. URL: <https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=5b48de01-7287-4119-82ff-c3f0f4e23286>.

3. C. Redecker, European “Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu”, Publications Office of the European Union, 2017. ISBN 978-92-79-73494-6, doi:10.2760/159770, JRC107466.

ДИСТАНЦІЙНИЙ УРОК ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Олександр Паржницький,

директор Науково-методичного центру професійно-технічної освіти Запорізької області, к.п.н.;

Юлія Прокопенко,

методист Науково-методичного центру професійно-технічної освіти Запорізької області;

Оксана Матяшева,

методист Науково-методичного центру професійно-технічної освіти Запорізької області

Розвиток освіти є найважливішим завданням, від вирішення якого залежить майбутнє сучасної цивілізації. Сьогодні, коли світова спільнота шукає шляхи розв'язання найскладніших глобальних проблем і формування системи нових цінностей, освіта також має перейти на новий рівень смислових координат [1].

Готовність до інноваційної педагогічної діяльності – особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості і рефлексії [2]. Однією з таких інноваційних освітніх технологій є технологія дистанційного навчання.